

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Khuen rögeszméje.

— szept. 14.

A juniusi választások meglepő eredménye és az ellenzék higgadt magatartása az ugynevezett államszükségletek parlamenti elintézése alkalmával szemelláthatólag megnövesztették Khuen gróf ur szavait. Most már megvan győződve arról, hogy ő az a gondviselészerű államférfiu, aki hivatva van Magyarországot annyi évszázadok vérzivatarja után a boldogság révébe kalauzolni. Mert föl sem említve a kiigyezés előtti idő harcait, a mit Deák Ferencz, idősbb Andrassy Gyula és Tisza Kálmán nem tudtak elérni: Magyarország gazdasági és közjogi sérelmeinek megrovosítását, arra egy levitézlett horvát bán alkalmasnak hiszi magát. És ezt a rögeszméjét ama tényre alapítja, hogy az ország 67-es többséget választott, mert meguntta az ntóbbi évek hercehurcáját.

De Khuen gróf szörnyen téved, amikor azt hiszi, hogy most már minden kívánságát teljesítheti. Az országgyűlési ellenzék csak azért nem támasztott nagyobb nehézségeket az indemnitás és az ujoncjavaslatok megszavazása ellen, mert maga is abban a meggyőződésben volt, hogy az áldatlan exlexes állapotoknak mielőbb véget kell vetni. Nem akadályozta meg ezenkívül oly sürgős és az ország érdekében álló törvényjavaslatoknak tető alá hozását, mint a román kereskedelmi szerződés és az 560 milliós járadékkölcsön, valamint a népszámlálás keresztülvitele.

Ami azonban az őszi szezonra maradt, a bankkérdés rendezése és a közösügyes költségek számtalan millióinak megszavazása — ezeknél a kérdéseknél az ellenzék már nyomatékosabban fogja hallatni hangját. Vegye tudomásul Khuen gróf, hogy az ország másképpen értelmezi a nemzeti munkát,

mint ahogyan azt ő a hédervári park enyhülést adó fasorai között, vagy az osztendei strandon sétálva elképzelte. A magyar polgárság milliói mielőtt odaadnák megszámlált filléereiket az óriási hajókért és a gyorstüzelő ágyukért, tudni akarják, hogy mi az ellenértéke a hozandó áldozatoknak. Mert abból, hogy az ügyefogyott és rosszhiszemű koalíciós uralom nem tudta kellőképpen képviselni nemzeti és gazdasági érdekeinket, még egyáltalában nem szabad azt következtetni, hogy lemondtuk minden törvényben biztosított követelésünkről.

De legkevésbé Khuen gróf van feljogosítva arra, hogy ily értelemben informálja a bécsi köröket, mert az ő személye még aziránt sem garancia, hogy meglevő jogaink épségben maradnak. Az ő horvátországi néptipró rendszere beszédes tanúsága annak, miképpen lehet rendezett viszonyokból anarchisztikus állapotokat teremteni.

A minszterelnök ur azonban annyira el van bízakodva látszólagos sikereitől, hogy el van szánva Bécs akaratát minden eszközzel heresztülhajtani. Kijelenti ugyan nagykegyesen, hogy nincs szándékában az ellenzék letörése, de sejteni enged, hogy nem riad vissza szükség esetén az erőszaktól sem. Hát ebben ráisemérünk a régi bánra, aki magyar miniszterelnökké avasztált ugyan, de nem tanult, se nem felejtett. Amint meg vagyunk győződve arról is, hogy ő osztrák mintára, akkor is megmaradt volna állásában, ha a választásokon használt erőszakos eszközök által nem tudott volna többséget szerezni, De Khuen gróf, aki még soha sem volt alkotmányos miniszterelnök, elfelejti, hogy sokkal erősebb legények, mint ő, nem tudják legyűrni a magyar parlamenti kisebbség jogos ellenállását. Nem ártana, ha megkérdezné eziránt vezér-

társát, Tisza Istvánt, akinek volt már alkalma hasonló tapasztalatokat szerezni: Pedig Tisza szörnyen komoly képet tudott vágni a dologhoz, nem úgy, mint Khuen, aki könnyed mosolygással, mintha nyulvadászatról volna szó, siklik át a legsúlyosabb problémákon. De ez a mosoly is csak addig tarthat, amíg az ellenzék sarkára nem áll és teljes fegyvertel harcra nem lép. Akkor Khuen gróf is komoly képet fog ölteni és legalább ebben az egyben hasonlítani fog Tisza Istvánhoz.

Az alispán jelentése

Csanádmegye a múlt hóban.

A „M. F. U.” tudósítójától.

Makó, szept. 14.

Hervay István a vármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén a közigazgarás minden ágát felölő jelenést terjesztett a bizottság elé, mely több rendbeli felszólalásnak képezte alapját. Így az alispán havi jelentésének kapcsán került szóba a mezőkovács házi községi jegyzőnek, valamint a munkásházak körül felmerült építési bajoknak ügye is. Ezekkel az ügyekkel lapunk más helyein foglalkozunk, az alispán jelentéséből a közönség tájékoztatása végett a következőket emeljük ki:

A termés eredmények.

A lakosság legnagyobb részét az elmúlt hóban a termények betakarítása foglalván el, semmiféle társadalmi vagy szociális mozgalom jelenségei nem mutatkoztak. A munkás lakosság minden helyen elegendő foglalkozást talált és a kereseti viszonyok tekintetében nem lehetett elégedetlen. A munkabérek mindenkor eléggé magasak voltak úgy, hogy munkások még képesek voltak napi szükségleteiken felül is keresni. Sajnos azonban a termés eredmények a kalászosokban az egész vármegye területén a számitáson alól maradt, sőt némely helyen még a közepes mennyiséget sem érte el. A kapás növények hozama, a mint az már most megállapítható volt, kielégítőnek mondható. Mivel pedig a vármegyében szegényebb munkás lakosságának sorsa nagyobbára a kapás növények által befolyásoltatik, előre láthatólag a munkás lakosság évi keresete szükségleteiket teljesen fedezni fogja.

A munkásházak.

Az elmúlt hóban a vármegye több községéből ismételve jelentkeztek az alispánnal munkások s különösen Makó városából több száz munkás család, a kik újabb munkásházak építését kérelmezték s kijelentették, hogy amennyiben kérelmüket az alispán meg nem hallgatná, azzal közvetlenül a törvényhatósághoz fognak fordulni.

Hogy a munkásházakat nyert lakosság keresett viszonyairól és foglalkozásáról tájékoztatást szerezhesen, kipuhatólta valamennyinek nyári munkáját s meggyőződést szerzett arról, hogy csekély kivétellel mindannyian megkeresték szükségleteiket s elvállalt kötelezettségeiknek eleget tudnak tenni.

Védekezés a kolera ellen.

Az alispán az elmúlt hó második felében értesült az országot fenyegető ázsiai kolera veszedelem közeledéséről, az egész vármegye területén a legszélesebb körű ovó és fertőtlenítő intézkedések megtételét rendelte el. Rendelkezései a községi előljárók, valamint járási hatóságok és buzgalommal igyekeztek eleget tenni s így a mennyiben a szerencsétlenség bekövetkeznék, az egész vármegyét a védekezésre felkészülve találja.

Az ujoncozás.

Az elmúlt hóban a vármegye területén az ujoncozás megkezdődött s a kovácsházai, battonyai és nagylaki járásokban teljes rendben be is fejeztették. Az ujoncozáshoz a hadkötelesek közzel vonultak fel s az eredmény elég jól volt, azonban az előbbi éveknél valamivel gyengébb. A központi járásban és Makó városban az ujoncozás a következő hó első napjaiban fog megejtetni.

Szabadságolások.

Jelentette az alispán, hogy az elmúlt hóban szabadságot engedélyezett Thaisz Géza központi főszolgabírónak, Siklolván Spiridon kiadónak, Vertán Endre II. aljegyzőnek, Sümeghy Dezső levéltárosnak és hadgyakorlatokra történt behivatása folytán Glacz Béla tb. főszolgabírónak.

Fegyelmi ügyek.

A kovácsházai főszolgabíró újabb fegyelmi vizsgálatot indított Harsányi Gyula kovácsházai községi jegyző ellen, sőt állásától is felfüggesztette. Felelőbeadás folytán a fegyelmi eljárás megindítását jóváhagyta, azonban a felfüggesztés kimondását nem látta indokoltnak. Az előbbi időben folyamatba tett fegyelmi ügyek közül a Berényi Ferencz elleni fegyelmi ügy jelenleg ítélethozatal alatt áll. A többiek még folyamatban vannak.

Egy interpelláció.

Harsányi Gyula ügyében.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, szept. 14.

Csanádvármegye mai közigazgatási bizottsági ülésén Vertán Etele, a battonyai kerület országgyűlési képviselője az alispán havi jelentésének kapcsán érdekes interpellációt intézett a vármegye alispánjához Harsányi Gyula mezőkovácsházi községi jegyző ellen.

Vertán Etele mindjárt az alispán havi jelentésének felolvasása után szólásra jelentkezett és azonnal kezdte beszédét, hogy a jó községi jegyző áldása a népek, ellenben a rossz átka annak. Ez utóbbi eset vonatkozik a mezőkovácsházi községi jegyzőjére. Egy alkalommal már kénytelen volt a községi jegyző ellen panaszt emelni, a melynek alapján, tudomása szerint, az alispán el is ítélte. Tudomása van arról, hogy a jegyző most is illetéktelen jövedelmeket szed. Közszajon forog a községben, hogy a községi jegyző a munkásokat Amerikába való kivándorlásra serkenti és ha a kivándorolni szándékozóknak nincs az a pénze, melyet a kivándorlás előtt fel kell mutatni, akkor egy pár korona díjért hozzá járul ahhoz, hogy az illető az összeget a felmutatás idejére kölcsön vegye. Ugyancsak pár korona díjért elősegíti azt, hogy a kórházi ápolási költségek nemleges zálogolási jegyzőkönyvek alapján elég jómódu embereknek elengedtesse. Tudomása van arról, hogy a községi jegyző az azzal dicsekszik miszerint ő nem fél, mert neki az alispán jó barátja. Ezenkívül most, mikor a községi jegyzőt fegyelmi vizsgálat alapján megbírságot, mártírnak tünteti fel magát és mint ilyen, azt hangoztatja, hogy a kis tolvagokat felakasztják, a nagyokat pedig szállani hagyják. Kérde az alispánt, van-e mindezekről tudomása és ha igen, mit szándékozik tenni?

Hervay István: Felhozott vádakra nézve előterjeszti, hogy azokból tényleg több fennáll, de a legnagyobb részt a községi jegyző ellen fennálló animozitás által szított dolgok. Különben is a községi jegyző ellen a főszolgabíró által fegyelmi vizsgálat vezetettik és ennek nyomán ki fognak derülni mindazon dolgok, melyek a községi jegyzőt terhelik és amennyiben a vizsgálat anyaga úgy is a bizottság elé terjesztetik, módjában lesz a bizottságnak, illetve a fegyelmi választmányak itélkezni. Annait azonban már most is kénytelen megjegyezni, hogy a községi jegyzőnek a kivándorlási körül, nemkülönben a betegápolási díjak közül tanúsított eljárása nem olyan súlyos, sőt bizonyos tekintetben elismerést érdemel. Tudomása van arról, hogy a községi jegyző őt is meggyanúsította, de ez irányban vizsgálatot tartott, hol kiderült, miszerint a gyanúsítás nem rá vonatkozik.

Justh Gyula: Abban a mondatban, hogy a kis tolvajt felakasztják, a nagyot pedig szabadni engedik, már befoglaltatik, hogy magát a községi jegyző bűnösnek érzi. Miván Vertán Etele állítása szerint ezt két szá-

vahihető uri ember jelenlétében mondotta, kéri a vizsgálatnak ez irányban való kiterjesztését is.

Jakabffy István: Helyénvalónak tartja-e a bizottság, hogy a vizsgálat ilyen irányban kiterjesztessék?

Návay Tamás: Szükségesnek tartja-e a vizsgálatnak kiterjesztését erre vonatkozólag is, amikor a községi jegyző a főszolgabíró által kijelentését illetőleg megkérdetetik és ha tagadásba venné állításait, akkor módjában lesz Vertán Etelenek is megnevezni azon urakat, kik előtt a községi jegyző akként nyilatkozott.

A bizottság Návay Tamás indítványát fogadta el.

NAGY
gyógyszertár a
„Mégváltóhoz.”
Aradi-utca.

Főtérhez közel.) Telefonszám 9.

NAPI HIREK.

— **Személyi hírek.** Justh Gyula, Návay Lajos dr. és Vertán Etele országgyűlési képviselők ma délelőtt Makón voltak és részt vettek, mint bizottsági tagok, Csanádvármegye közigazgatási bizottsági ülésén.

— **Helyszíni tárgyalás.** Csanádvármegye alispánta a makói—hódmezővásárhelyi, makói—tót-komlósi Kálvária és Gözmalom utcai kőburkolatok felülvizsgálatahoz szükséges helyszíni szemlehatárnapját e hó 29-én délelőtt 9 órára tűzte ki és erről értesítette Makó város polgármesterét.

— **Megfelebbezett tanítónői választások.** Az apátfalvai római katolikus felekezeti iskolaszék a napokban *Sebestha* Jusztit, a makói izraelita hitközség képviselőtestülete pedig *Földes* Janka tanítónőt választotta meg. Mindkét választás ellen felebbezést adtak be Csanádvármegye közigazgatási bizottságához. A vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartott ülésében tárgyalta mindkét felebbezést, de ezeknek helyét nem adott.

— **Aki a börtönőrmesterét is meglopja.** Csak reggel nyolc óra kor szabadult ki ifjabb *Bodrogy* Sándor a makói járásbírósa börtönéből és kilenc órakor már szabad ember száz koronát lopott el volt börtönőrmesterétől. A lopást nem vették észre s ezen vérszemét kapva, többször is visszatért a börtönbe zsákmányért ifjabb *Bodrogy*. Azonban csak két napig üzhette ezt a könnyű mesterséget *Bodrogy*, mert a csendőrök kiderítették, hogy ő a tettes s letartóztatták. Ekkor még ötvenegy korona pénz is volt nála. Négyrendbeli lopás és egyrendbeli lopás büntetének kísérlete miatt ítélték ma a szegedi királyi törvényszék ifjabb *Bodrogy* Sándor fölött. A bíróság egy és fél évi börtönre ítélte a javíthatatlan gonosztevőt.

— **Hazard lesz az alsós.** Az alsóst a szolidabb kártyajátékok közé szokás sorozni. Csöndes játék, nem veszedelmes. Akárcsak a tarokk. Eppen azért, az alsóst, a kalábernek ezt a reneszánszát, mindenütt szabad játszani. Az

alsóssal azonban vissza éneke. Hazardjátékot csinálnak belőle. Még pedig oly formán, hogy a kis alapon játszani szokott alsósból szerencsejátékot, fogadási játékot teremtettek. A budapesti kir. törvényszék most ítéletében kimondotta hogy az alsósnak ilyen elfajulása hazardjáték. Kimondotta a törvényszék, hogy a terezés, és a renner tilos. Az első, a terezés abban áll, hogy a játékosok alsóstra osztanak, a játszmát azonban nem játszik ki csak azt nézik ki, kinek van nagyobb terce, az azután behuzza játékosok és a kibicek tétjeit. A renner pedig abból áll az alsósnál, amikor arra játszanak, hogy az egyes kiosztásokban kinek lesz először tíz (régiben száz) egysége. Természetes, hogy ezek a fogadások néha nagy összegekben hazard módon történnek.

— **Erkölesten szerzetes.** Boroszlóból jelentik hogy a bűntetőkamara *Kaner* József szerzetest, ki mind egy katolikus felekezeti iskola igazgatója, a növénydekeket erkölesten célokra használta föl, két havi fogházra ítélte.

— **Javíthatatlan.** *Kurai* Imre makói fiatal ember országos csavargásával már igen sok dolgot adott több város rendőrségének, de nemegyszer volt vele bajja a makói rendőrségnek is. Ez az ifjú egyike azon csavargóknak, két minden héten máshonnan toloncolnak haza. Ma Szegedről kiserették Makóra, mert mankanéki csavargásban találták, de egyben örökre kitiltották, mint a köz- és vagyonbiztonságra veszélyes embert Szeged város területéről.

— **Részeg ember az utcán.** Ma délután *Papp* János Bajza-utcai földműves holttestezget aludt a Deákferenc utca aszfalt gyalogjáróján. A részeg embert a rendőrök beszállították arra az időre, míg mámorát kiadta. Ellene megindították az eljárást.

— **Eltűnt béres fiú.** *Molnár* János makói gazdálkodó jelentette ma a rendőrségnek, hogy *Márton* János nevű bérese néhány nappal ezelőtt eltávozott hazulról és azóta nyoma veszett. A rendőrség elrendelte a fiú körözését.

— **Gazdátlan suba.** Makó város rendőrkapitányi hivatalánál egy darab gazdátlan subát őriznek, melyet az igazolt tulajdonos a hivatalos órák alatt vehet át.

— **Állatbetegség.** A szomszédos Hmvasárhelyen a lépfene, ragadós állatbetegség járványszerű jelleggel fellépett, miért is a hatóság elrendelte a forgalmi zárlatot.

— **Libalapás.** Kis János Rákosi utféli gazdálkodótól az éjjel ismeretlen tettes 5 darab libát lopott el. A tettest nyomozza a rendőrség.

— **60 éves korig megőrizhetjük arcunk, kezünk fiatalágát** ha azt gondozzuk, ápoljuk olyan dologgal, mely semmi körülmények között, az arcbőrre nem ártalmas, mely tisztán ápol és a levegő kihatásaitól óv. Ilyen a Lukács féle „Flóra tejcrém” és folyékony „Narancs virág krém”. Mindkettő 50—50 fillér (25—25 krajcár.) Kapható a főtérhez közelfekvő, az aradi utcai „Mégváltó” gyógyszertárban.

Egy havi közigazgatás.

A közigazgatási bizottságból.

Lapunk tudósítójától.

Makó, szept. 14.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg *Jakabffy* István főispán elnöklésével rendes havi ülését.

A bizottság ülésén jelen voltak: Hervay István alispán, Dózsa Sámuel dr. vármegyei főügyész, Tukody Viktor helyettes pénzügyigazgató, Szapár József kir. ügyész, Polyánszky László kir. tanfelügyelő, Haász sándor dr. szakelőadó, továbbá Justh Gyula, Vertán Etele, Honovics Gyula, Nagy Károly, Schaller József dr. bizottsági tagok.

Jakabffy István főispán az ülést délelőtt 9 órakor nyitotta meg és elsőnek Hervay István alispán terjesztette be havi jelentését, melyről lapunk más helyen számolunk be. A többi előadmányokat pedig alább közöljük:

Pénzügy.

Tukody Viktor helyettes pénzügyigazgató jelentette, hogy az 1910. évre a II. osztályú kereseti adó és hadmentességi díj, valamint az általános védelmi pótdadó kivétele Makó város kivételével befejezést nyert, a fegyveradó kivétele folyamatban van, a III. osztályú kereseti adó kivételére vonatkozó előmunkálatok teljesen befejeztettek. Az adók beszedését jelentette a pénzügyigazgató, hogy egyenes adóban befolyt 430755 korona, hadmentességi díjban 700 korona, fogyasztási és italadóban 424579 korona, bélyeg és jogilletékben 103603 korona, italmérségi illetékben 326 korona, vízszabályozási járulékból 44434 korona, dohány-eladáshoz befolyt 72761 korona.

Börtönügy.

Szapár József dr. kir. ügyész jelentette, hogy a makói, battonyai és nagylaki kir. járásbírósa, gok fogházában rend és tisztaság van, a felügyelet kifogástalan. Szökési eset augusztus havában nem fordult elő.

Utépítés.

Geller Béla államépítészeti, jelentette, hogy az állami és törvényhatósági közutak állapota kielégítő. Az állami közutakra az előirányzott kavics hordását megkezdték. A dombegyház-kisiratosi közuton a kópalya hengerelese már augusztus 27-én elkészült, szeptember hónapra csak a lejárok építése maradt.

Egészségügy.

Istók Barnabás dr. megyei főorvos jelentette, hogy augusztus havában a vármegye területén a közegészségügyi állapotok kedvezőek voltak. Mérsékelt volt a megbetegedések és a halálozások száma. Uralkodó körjelleg a lázas hurutos volt, főként a bélszúr fordult elő a gyermekek és felnőttek között. Járványos ragályos betegségek közül a kanyaró Makón s a hőkhurut Nagybanhegyesen lépett fel járványszerűleg. A fenyegető cholera veszély elkerülése céljából a legkiterjedtebb óvintézkedések a megye egész területén foganatosítottak.

A főügyész, kir. tanfelügyelő és az árvaszéki elnök jelentésének egyszerű tudomásul vétele a bizottsági ülés véget ért.

A munkásházak.

Visszaélés a munkásházak közül.

— Lapunk tudósítójától. —
Makó, szept. 14.

A vármegye alispánja ma délután a munkásházak építéséről, illetve arról is tett jelentést a közigazgatási bizottsági ülésen, hogy nála tömegesen jelentkeztek munkások újabb munkásházak építése tárgyában.

E jelentés kapcsán Justh Gyula országgyűlési képviselő szóval tette, hogy több községben, nevezetesen Tornyán, Kovácsházán és Csanádpalotán az újonnan épült munkásházak már oly rossz állapotban vannak, hogy azokból a lakókat ki kellett telepíteni. Ez a körülmény igen rossz hatást szült a munkások között. Kérdi az alispánt, van e ezekről tudomása és miként akarja a bajt orvosolni?

Hervay István: Ő már május havában tudomást szerzett arról, hogy több községben a vállalkozók nem feleltek meg az építési szerződés feltételeinek és ez irányban az államépítészeti hivatal által megvizsgáltatta a munkáslakásokat, mikor bebizonyult, hogy több munkáslakás olyan állapotban van, hogy azokból ki kell lakoltatni a tulajdonosokat. Tekintettel arra a körülményre, hogy a vállalkozóknak óvadéka letétben van, elrendelte szeptember hó 30-ig a munkáslakásoknak jókarba való hozását. Ha azonban a vállalkozók fdlhívásának eleget nem tennének, úgy óvadékaik terhére fogja rendbehozni és lakhatóvá tenni a munkásházakat.

Justh Gyula: Elfogadja az alispán által előterjesztett megnyugtató, de célszerűbb lett volna, ha ezeket a munkálatokat már a nyár folyamán eszközölte, volna az alispán, akkor nem kellett volna a szegény munkásoknak a bekövetkező rossz őszi idő alkalmával lakásaikból kiköltözni. Szükségesnek tartja még, hogy a munkáslakások végleges átvétele előtt az államépítészeti hivatal főnöke által felülvizsgáltassanak.

A bizottság Justh Gyula indítványát elfogadta.

A szécsényi tragédia.

Szöke Jenő bűnpörének tárgyalása.

Saját tudósítónktól.

Ballassagyarmat szept. 4.

A nagy nap alig látszik meg a kisvároson. Az a néhány idegen s az a néhány ismerős vonják magukra a közfigyelmet, akiket a bűnpör tárgyalása szólított ide, hivatalból. Ujságírók, tanuk, Szöke jóbarátjai és Szökének családtagjai azok. Ma már, múltán a múltnak, érdekelték és nézők nyugodtan, minden szenvedélyességtől menten vitáznak az esetről, amelynek drámai fordulatot az a golyó adott, amely Reök István leterítette. Egy bölcs ember, aki ismeri a vidéki városok felsőbbjeinek társadalmi itéletét, családi erkölceit, így nyilatkozott:

Kezdődik a tárgyalás.

Dr. Kenedi Géza Dr. Szöke védője hosszas utánjárására az éjjel a megye alispánja elhatározta, hogy átengedi a vármegyház közgyűlési termét a tárgyalás céljaira. Hajnalban átvittek a kis tárgyalóteremből az esküdtek padjait, az ügyész és védők asztalait a nagy terembe. Már a kora reggeli órákban nagy tömeg verődött össze a vármegyház előtti téren és csak rendőri beavatkozás teremthetett a tolongók között egy kis utat az ujságírók, ügyészi és bírósági funkcionáriusok számára.

A terem kilenc órára zsúfolásig megtelt hallgatósággal.

Az elnöki emelvényen megjelent Kletzár Lajos törvényszéki elnök, mellette két oldalt a szavazó bírák: Csengey Kálmán és Kecskeméti Géza ülnek komoly, ünnepélyes arckifejezéssel. A jegyző, Nádas Ferenc szaporán írja a jegyzőkönyvnek bevezető, formai részét; Héray Andor ügyész a törvénykönyvet tanulmányozza, a védők az akták között babrálják. Az esküdtszék megalakulásának formáján nagyhamar átesnek.

Az esküdtek szép rendben elfoglalják a helyeiket, az elnöki figyelmeztetésre azután az emelvény elé jönnek és a jegyző után elmondják az eskümintát.

A tárgyalás megkezdődik.

A halott igényei.

Nagy csend. A védők asztala mellől feláll egy fiatal fiskális, Hetesi Béla dr. és bejelenti, hogy Reök István örökösei nevében követeli az áldozat ápolási költségeinek a vádlott által való megtérítését, az orvosok díjainak a kiutalását és azt is, hogy a leölt jegyző adósságait fizesse ki a vádlott ügyvéd. Az elnök ezt a kérelmet magánjogi utra utasítja.

Nem jelent meg a koronatanu.

A tanuk névsorát olvassa föl azután az elnök; mindnyájan itt vannak, csak Hoffmann Sándor földbirtokos maradt el, akinek nem lehetett kézbesíteni a végzést. Pedig ő lett volna a vádlott legcsebbe oszlopa. Nem jött és az elnök három helyre is sürgönyzött érte. Meglehet, hogy még ma jelentkeznek.

A vádlott sir.

Visszatartott lélegzettel néz most mindenki az ajtó felé. Az elnök kimondta:

— Vezessék be a vádlottat.

Egy szuronyos börtönőr kíséretében megjelenik összetört alakja dr. Szöke Jenőnek. Az arcát nem látják, zsebkendőjét tart a szemén, a hangját hallják, amint fuldokolva zokog. Az elnök kimélttel engedi sirni egy darabig, azután megkérdi:

— Hogy hívják önt?

Vontatottan, de azért elég értelmesen mondja el a nacionaléját. Szöke Jenő dr. 32 esztendősen gyakorló ügyvéd.

— Bűnösnek érzi e magát a szándékos emberölés büntetéseiben.

A vádlottat megint sirógörccs fogta el.

— Bűnös vagyok, — mondja azután tompa siró hangon, — kényszer alatt cselekedtem.

A tárgyalás folyik.

Regény.

Képek a szabadságharcról

Irta: egy volt 48-as honvédtűzész.

(6.)

Az esküszegők.

A sáncon történt tüntetés bizony ingerelte az ellenség valamelyes ütegparancsnokát s ott, a saját szakállára lövetett 2 ágyujából, jegyezte meg Sándor tűzérőhadnagy és ez a feltevés annyiban be is bizonyult, amennyiben 1849. évi március 15-ét több lövéssel nem is tisztelte meg az ellenség, hanem a mély csendben midőn perczről-perczre várta készülletben a nevezett sánzbéli magyar tűzérő az üdvözlések folytatását, e helyett a sáncon jobb szárnyán levő honvéd puskájának eldördülése hangzott el, mire természetesen a Sándor gyalogosok rohantak fel társuk helyzetét, illetve a lövés okát meg tudandók. Mig ez történt, a tűzérő káplárok kivették táskájukból az ágyu kserpenyőjének beszegezésére kész szegeket, hogy ha váratlanul olyan baj támadna, hogy a különítménynek el kell hagyni posztóját, s be kell futni a bástyák mögé a várba, az ellenség hasznát ne vehesse az ágyuknak.

De az eset nem következett be az egész ostrom alatt; pedig ezután következtek be a meleg napok, főleg március 19-től 26-ig oly borzasztó rombolást vittek véghez az ostromlóknak most már faltörő lövegei, hogy 7 napig le nem vetkőzött, meg nem mosdott tűzérő gerczök úgy néztek ki a füsttől, portól, esőtől, sártól, mint a kis ördögök, de azért állt a sáncon, mint a Sion hegye, számtalanszor majdnem morzsáig össze-lövéldözve s ugyanannyiszor kijavítva, de mindég helyt állva a védelemre.

(Folyt. köv.)

Lapkihordók felvétetnek a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13.
Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

Szöllő eladás.

Dr. Vendel féle szőlőtelepen 200 métermázsza bornak való különféle fajú szőlő, métermázsanként 26 koronáért eladó. Előjegyezni lehet Szabó Péter megyeház u. 27. Benkő Antal Kont u. 1 szám vagy Geiringer Károly borkereskedőnél.

Sok pénzt akarít meg ha hirdetéseit kizárólag a Makói „Független Ujság”-ban közli.

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a Lukács-féle

„Harmat”

krémet

mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztaltalanságot. Kisimitja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos, ifju arcszínt; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájút kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmatpuder 3 színben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: egyedül a készítőnél

Lukács Ferenc

„Meváltó” ^{gyógyszertárban,} Aradi-u.

Telefon szám 95.

Ardicsón levő 500 négyszögöl teo-
oó rületű 6000 daraból álló oó

akácfa-iskola

ültetvényemet 2 évi eladom.

haszonbérlettel oooo Értekezni lehet: oooo

Baranyi Bálint

bérlővel Ardicsi utca 15. szám.

Eladó szőlőföld

a Szugolyban a Körösi-féle földből 1 drb egy napos és 1 drb másfél napos szőlőföld eladó örök áron szabadkézből

Értekezni lehet a tulajdonossal

Kubala József.

Arany János utca 81 sz. alatt.

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított főtéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**
 talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, kocsis és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormen-tesítő **olaj.**
 Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.
 Terpentin, benzín, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készíttetései **meszelők, kefék, ecsetek** — — — — — **dus választékban.**

Fegyverjavító műhely Makó
000 Szent-István tér. 000

Műhelyemben gyárilag végze-
fegyverek javítását és átalakítá-
sát, fegyvercsövek barnítását vagk
feketítését; új fegyveragyakat.
Bármily javítások pontosan lesz-
nek műhelyemben elkészítve.
Ugyanott ügyes fiuk **TANONCUL**
felvétetnek.

Tisztelettel:

Halász Károly
fegyverműves.

ELADÓ

00 egy kellemes hangú 00
cimbalom.

Ára 70 korona.

Kazinczy-utca 3 sz. alatt.

Tanuló leányok
00 felvétetnek a 00

Pesti vasalónőnél

Ráday utca 24. szám.

Módszeres

tornatanítás.

Népiskolai tornagyakorlatok 40
leckéken kidolgozták: Horváth
Illés és Juhász György makói tor-
natanítók. Ára 80 fillér, kapható

Gaál László
könyvkereskedőnél.

Kedvező fizetési feltételek
0000 mellett 000000

eladom

aradi-utcai ujjonnan épült
2164. számú

házamat.

Értekezhetni lehet

Lenkei Károly

asztalossal, Megyeház-utca
— — — — — 25. szám alatt.

Iskolai könyvek
bekötését

a legerősebb angol vászon kö-
tésben a legolcsóbb árban készíti

Bodor Sándor

könyvkötő.

A Zsidó iskola mellett. Ugyanott
egy fiu fizetéssel **TANONCNAK**
felvétetik.

Kiadó uri lakás

Toldi utcában a volt gör. kath.
leányiskolai tanítólakás: két szo-
ba, konyha, kamra, pince, fás-
szin, sertésöl és **kiadó**
kert hasznóberbe és azonnal átvehető. Értekezhetni
a gör. kath. főesperes plébániai
— — — — — hivatalban vagy — — — — —

Szabó Péter

gör. kath. hitközségi gondnokkal
Csillag utca 1483. szám alatt.

Hirdetmény!

Reiner-féle házban egy la-
kás azonnal, egy lakás pe-
dig november **kiadó.**
1-én olcsón

000 Értekezni lehet: 000

Dr. Dózsa Simon

00 ügyvéd irodájában. 00

Nagy Ferencz tanyai tanító mé-
hészetéből az idén termelt akác,
tarlóvirág **MÉZ** 1-3 ki-
és vegyes **ELADÓ.** lós üve-
gekben jutányos áron, kilogram-
monként 1 **ELADÓ.** koronáért
50 kilogrammon felüli vételnél
árkedvezmény. Üveg beszerzési
árban számítatik. Megrendelése-
ket elfogad 000 000 000 00

Biró Albert

tanító. Vörösmarty-u. 2888. szám.
(Papp Miklós kereskedő háza.)

Pontos kiszolgálás!

Női divat áruház megnyitás!

Október hó **Király Lajos**
1-én nyílik meg

női divat áruháza a „Korona szűhoda”
átellenében.

Hol olcsó árban lehet beszerezni a legdivatosabb
női kabátokat. Nagy raktár fehéreművekben:
női ingek, háló kabátok, női nadrágok,
Clot, lüszter, schiffon alsók és kötények,
Csecsemő és intézeti leány kelengyék.
— — — — — **Szörnye gallérok és muffok.** — — — — —

Nagy választék divatos szabású
blúzok és angol ajakból.

Pontos kiszolgálás!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
Vásárhelyi-u. 23. sz. alatt **Nemes Lajos**
kovácsmester ur házában egy ujjonnan berendezett

kádár üzletet nyitottam.

Elvállalok új hordók, fürdő- és káposztáskádák, tőrös- és vizesdézsák ké-
szítését minden nagyságban, elsőrendű tölgyfából. — Ugyiszintén azok
javítását felelősség mellett eszközölöm, jutányos áráért. 000 000 000

Kész munkákat raktaron tartok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Szendrei István kádár-mester.
Vásárhelyi-utca 23.

— — — — — Ugyanott egy fiu **TANULÓNAK** felvétetik. — — — — —

Táncitanítási
felhívás.

Alulírott van szerencsém az
igen tisztelt szülők b. tudomásá-
ra hozni, hogy *f. évi szeptember*
hó 20-án az őszi időnyre a tánc-
tanítást megkezdem. Tanítani fo-
gom úgy a régi, mint a legújabb
táncokat. A tanítást 8 hétig a
legszigorubb rend illem betartása
mellett eszközölöm. Felkérem te-
hát az igen tisztelt szülőket és
gyámokat, hogy akik gyermekei-
ket taníttatni óhajtják, minél előbb
nálam beiratni sziveskedjenek.
Beiratkozni mindenkor lehet laká-
somon (Gr. Vay.-u. 19. sz. a.)
hol a tanítást is eszközölöm.

A nagyérdemű közönség b.
pártfogását kérve,

maradtam tisztelettel

Schvartz Miksa
okl. táncitanító.

Nyomdász tanoncok

havi fizetéssel
vételnek fel a

Makói

Független Ujság
nyomdájában. Kazinczy-u 3.

Hirdetmény!

A Szlovencsák-féle házban
2 bolthelyiség és egy lakás
olcsón és **kiadó.**
azonnal

000 Értekezhetni: 000

Dr. Dózsa Simon

ügyvéd irodájában.

Kiadó ház.

A Kálvária és Bercsal-utca sarkain
3 utcai padolt szoba, konyha
és étés kamra melléképületekkel
együtt folyó évi november 1-től
hasznóberbe **KIADÓ.**
több évre

— — — — — Értekezhetni lehet: — — — — —

Szilágyi Bálint

00 00 tulajdonossal. 00 00

A Rákosi-utfélen egy tagban lévő
12 katasztrális hold ugar földemet
00 örök áron, szabadkézből 00

ELADOM.

000 Értekezni lehet: 000

Erdei Ferencz

tulajdonossal Gróf Vay-utca 235.
szám alatt.